

SEGÉDLET A PASCALI FOGADÁSÉRV (233. TÖREDÉK) ÉRTELMEZÉSÉHEZ

„... »Vagy van Isten, vagy nincs.« Mármost melyik felfogás mellé álljunk? Az ész ebben nem dönthet: végtelen káosz választ el bennünket. E végtelen távolság legvégén szerencsejáték folyik, s az eredmény fej vagy irás lesz. Melyikre fogad maga?

(...) Mérlegeljük, mit nyerhet vagy veszíthet, ha fejre, vagyis arra fogad, hogy van Isten. Értékeljük ezt a két eshetőséget: ha nyer, mindent megnyer; ha veszít, semmit sem veszít. Fogadjon hát habozás nélkül arra, hogy van.

– »Csodálatos. Rendben van, fogadni kell; de nem teszek-e fel túl sokat?«

– Lássuk csak. Minthogy egyforma a nyeresés és a vesztesés esélye, még akkor is fogadhatna, ha csupán két életet nyerhetne egy ellen; ha pedig három életet nyerhetne, akkor már feltétlenül bele kellene mennie a játékba (hiszen úgyis kényszerítve van rá), és oktalanságot követne el, ha e kényszerhelyzetében nem kockáztatná életét azért, hogy hármat nyerjen helyette egy olyan játékban, amelyben egyformák a nyeresési és a vesztesési esélyek. Ám itt az örök élet és az örök boldogság a tét. ... a nyeresés esélye véges számú vesztesési eséllyel szemben áll, s az is véges, amit kockáztat, így ez már nem is fogadás: ahol a végtelen forog kockán, és nem áll szemben végtelen számú vesztesési esély a nyeresési eséllyel, nincs helye mérlegelésnek, mindent fel kell tennünk. (...) a mi tételünk végtelenül erős, hiszen a végest kockáztatjuk egy olyan játékban, amelyben egyforma a nyeresés-vesztés esélye, de nyerni végtelent nyerhetünk. Ez meggyőző; és ha az emberek egyáltalán képesek valami igazságra, hát ez olyan. ...”

Lehetőség	Valószínűség	Lehetséges döntés	Következmény	Lehetséges veszteség	Kockázat
Van Isten	0,5 (50%)	Istenre fogadni	„Örök élet és ... boldogság”	0	$0,5 \times 0 = 0$
		Nem Istenre fogadni	Az örök élet és boldogság elvesztése	∞	$0,5 \times \infty = \infty$
Nincs Isten	0,5 (50%)	Istenre fogadni	„Hűséges becsületes, alázatos, hálás, jótékony ember, őszinte, igaz barát lesz. Az igaz, hogy nem fog dúskálni megméltalmazott örömeiben, dicsőségben, gyönyörökben; de nem lesznek más örömei?”	0	$0,5 \times 0 = 0$
		Nem Istenre fogadni	(Esetleg) dúskálni fog megméltalmazott örömeiben, dicsőségben, gyönyörökben.	0	$0,5 \times 0 = 0$

A kétféle fogadás (kétféle döntési lehetőség) kockázata ilyen módon a következő értékekre adódik:

A „van Isten”-re fogadás kockázata: $0 + 0 = 0$; A „nincs Istenre” fogadás kockázata: $\infty + 0 = \infty$.

Első közelítésben tehát a nem hívés lehetséges nagyobb vesztesége áll szemben a hívés kisebb lehetséges veszteségével.

Azonban a töredék nem fejeződik be mindennek megállapításánál, sőt ezután jön a lényeg:

„– »Igen, de kezeim kötvék, és néma a szám; arra kényszerülök, hogy fogadjak, és nem vagyok szabad; nem eresztenek el, pedig én olyan vagyok, hogy nem tudok hinni. Már most mit tehetek?«

– »Ez igaz. De legalább azt vegye észbe, hogy képtelen hinni, hiszen értelme erre indítja, és mégsem képes rá.«”

„– »Belátom, beismerem. Mégis, nincs-e rá valami mód, hogy a játék mögé láthassunk?«

– De igen, **itt van a Szentírás**, meg a többi stb.” → A táblázat 2. oszlopa: a kezdeti 50-50%-os valószínűség módosítható!